

వేసి చచ్చాక ముసలమ్మ యధావచారం తన పూర్తి కొనసాగిస్తోంది.

కొన్ని నెలలకి రవీంద్ర భారతిలో ఒక కవికి, ఒక ప్రముఖ సినీ దర్శకునికి, ఒక మంత్రాగారికి సన్మానం అని నా స్నేహితుడు కెండ్లమెంటలీ పాస్ మీద నన్ను లాక్కుపోయాడు. వేదిక మీద సన్మానితులని చూశాను. ఎక్కడో చూసి నట్టునిపించింది. అవును, వాళ్ళు ముగ్గురూ ముసలమ్మ దగ్గర కనిపించిన 'కవిగారు', సూటు బూటు ఆయన, ఇద్దరు మనిషి. వాళ్ళ గురించి అందరూ ఘనంగా ఉపన్యసించారు. సన్మానం ముగిసింది.

వారణాసి రమ్యప్రస్థం

ముసలమ్మని రోజూ నా పదిపైసలతో మౌనంగా పలకరిస్తూనే ఉన్నాను. ఆమె అక్కడే పడి ఉంటున్నది చేతన రహితమైన ఉలిలా. రాళ్ళలాంటి కొందరి జీవితాలను రమ్య శిల్పాలుగా మారుస్తూ. అటువంటి స్థితిని ఆధారంగా చేసికొని బతుకుతున్న ఎందరో పేరసైటులను చూస్తూ.

నేను హైదరాబాద్ లో ఉంటున్నాను. మా నగర్ లో మోడైన ఒక చెట్టు దానికింద చినిగిన బట్టలతో అదుక్కొని అనాథ జీవితం గడుపుతున్న ఒక ముసలమ్మ నివసిస్తూ ఉంటుంది. ఒక పూట తినడం ఒక పూట పస్తు. ఇలా గడుపుతూ బతుకుతూ ఉంటుంది.

ఒకరోజు నేను అటువైపుగా వెళుతుంటే ఒకాయన ముసలమ్మతో ఊగిపోతూ మాట్లాడడం కనిపించింది. అతని సంభాషణం రాగయుక్తంగా, ఒక కవితలా ఇలా వినిపించింది.

“నా వేదన, నా శోధన, నా మేధ, నా వ్యధ నా కవిత్వం, అంతా నీకే అంకితం నువ్వు ఎలా అణగదొక్క బడుతున్నావో ఈ (అ)సభ్య సామాజానికి చెప్పి, దాన్ని నిద్ర లేపడమే నా జీవిత లక్ష్యం.”

ముసలమ్మకి ఎంత అర్థం అయిందో తెలియలేదు. ఆ 'కవిగారు' మాత్రం తన కవిత్వాన్ని ఒక ఎర్ర కాగితంమీద రాసి, ముసలమ్మ చిప్పలో వేసి ఆవేశంగా వెళ్ళిపోయాడు. ఆనవాయితీగా ముసలమ్మకి పదిపైసలు వేసి ముందుకు సాగాను.

మరికొన్ని రోజులకి ఒక సూటు-బూటు ఆయన ముసలమ్మ జీవితం గురించి కనుక్కుంటున్నాడు. ఆ వివరాలన్నీ పక్కన ఒక 'అసిస్టెంట్' రాసుకుంటున్నాడు. కొంత సేపటికి సూటు బూటు ఆయన హంసలాంటి కారెక్కి వెళ్ళిపోయాడు. నేను మౌనంగా ముసలమ్మకి పదిపైసల బిళ్ళ వేసి కదిలాను.

మరొక రోజు ఒక ఇద్దరు శాస్త్రీ ఆ ముసలమ్మని కారులో తీసుకు వెళ్ళాడు. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది ఆరోజు ఫోలింగ్ అని. ఓటు

